

İTÜ

**CİNSEL TACİZ
VE AYRIMCILIĞI
ÖNLEME YÖNERGESİ İLE
UYGULAMA ESASLARI**

/itu1773

/itu1773

/itu1773

/itu1773

/itu1773

/1773itu

İTÜ Mobil

Bu kitapçık, İTÜ Senatosunun 11.09.2014 tarih ve 602 sayılı toplantısında onaylanan İstanbul Teknik Üniversitesi Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Yönergesi ile bu yönergenin uygulanmasına ilişkin esaslar hakkında İTÜ mensuplarını bilgilendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ CİNSEL TACİZ ve AYRIMCILIĞI ÖNLEME YÖNERGESİ

MADDE 1 - Amaç

(1) Bu yönergenin amacı, İstanbul Teknik Üniversitesinde ve bağlı birimlerde tam ve yarı zamanlı çalışmakta olan akademik, idari ve sözleşmeli personel ile öğrencilere cinsel taciz ve ayrımcılık konusunda destek vermek ve çözüm aramaktır.

(2) Bu yönerge, İTÜ Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Kurulunun, amacını, faaliyet alanlarını, görevlerini ve çalışma esaslarını düzenler.

MADDE 2 - Kapsam

(1) Bu yönerge;

a) İş, eğitim-öğretim ilişkileri içinde bulunan tüm üniversite bileşenlerine uygulanır.

b) Üniversite içinde meydana gelen olaylar ve üniversite bileşenleri arasında dışarıda meydana gelen, akademik yaşama ve çalışma ortamına etkisi olan eylemleri kapsar.

MADDE 3 - Dayanak

(1) Bu yönerge 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 14. maddesi ile Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 17'nci maddesi ve Yüksek öğretim Kurumu Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin 12'inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

MADDE 4 -Tanımlar (1)

(1) Bu Yönergede geçen;

a) Üniversite: İstanbul Teknik Üniversitesini,

b) Rektör: İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörünü,

c) Senato: İstanbul Teknik Üniversitesi Senatosunu,

d) Merkez: İTÜ Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezini,

e) Kurul: İTÜ Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Kurulunu,

f) Üniversite Birimleri: İTÜ' ye bağlı enstitüleri, fakülteleri, yüksekokulu, konservatuvarı, araştırma ve uygulama merkez ve birimlerini, idari ve sosyal birimleri, kültür ve spor merkezlerini,

g) Üniversite Mensupları: İstanbul Teknik Üniversitesinde ve bağlı birimlerde tam ve yarı zamanlı çalışmakta olan akademik, idari ve destek personeli ile öğrencileri ifade eder.

Cinsel Taciz: Rızaya dayalı olmayan, kişiyle vücut teması bulunmadan yapılan ve cinsel içerikli veya amaçlı her tür söz, tavır veya davranış biçimlerini içerir.

Cinsel taciz, taciz niteliğindeki hareketlerin niteliğine ve ağırlığına göre; basit taciz, süregelen basit taciz ve ağır taciz olmak üzere üçe ayrılır. Bu listeyle sınırlı olmamakla birlikte, aşağıdaki örnekler belirtilen cinsel taciz türlerini oluşturabilir:

a. Basit taciz: Tehdit, şantaj ya da hakaret unsuru taşımayan, cinsel amaçlı rahatsız edici hareketler. Örneğin, laf atmak, cinsel içerikli şaka yapmak ve iltifatlarda bulunmak ya da argo sözcükler kullanmak, pornografik materyal ile rahatsız etmek, kişinin cinsel yaşamıyla ilgili sorular sormak vb. fiiller. Cinsel yönelime dayalı taciz de basit taciz kapsamında değerlendirilir.

b. Süregelen basit taciz: Basit tacizin, uyarılara rağmen birden fazla tekrarlanmasıdır.

c. Ağır Taciz: Tehdit, şantaj ya da hakaret ve benzeri fiillerle ortaya çıkan cinsel nitelikli davranışlar veya rızası olmayan bir kişinin üçüncü bir kişiyle cinsel nitelikli eylemlerde bulunmasına neden olmaya yönelik hareketlerdir. Örneğin, cinsel içerikli teklife uymadığı durumlarda kişinin öğrencilik, akademik ya da iş hayatıyla ilgili bedeller ödeyeceğini, uyduğu takdirde ise hak etmediği kazançlar sağlanacağını açık olarak söylemek veya ima yoluyla belirtmek vb. fiiller.

Cinsel Saldırı: Rızaya dayalı olmayan cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesidir. Cinsel saldırı iki biçimde ortaya çıkabilir:

a. Cinsel birleşme olmadan kişinin vücut dokunulmazlığının ihlali şeklinde gerçekleşir. Bu tür cinsel saldırı örnekleri arasında; durumun özelliklerine göre sarılmak, ellemek, dokunmak sayılabilir.

b. Kişinin vücut dokunulmazlığının vücuda cinsel organ veya sair bir cisim sokulmasıyla ihlal edilmesi söz konusudur.

Cinsel İstismar: 18 yaşından küçüklere karşı gerçekleştirilen cinsel saldırı ve cinsel taciz eylemleridir.

Cinsel Yönelime Dayalı Taciz: Kişiye cinsel yönelimi nedeniyle yöneltilen kişilik haklarını ihlal edici veya ayrımcılık oluşturan davranışlardır.

Ayrımcılık: Ayrımcılık doğrudan veya dolaylı ayrımcılık biçiminde gerçekleşebilir.

a. Doğrudan ayrımcılık Kişinin, bağlı olduğu gruba dayalı olarak, karşılaştırılabilir durumdaki diğer grup mensubunun gördüğü, görmekte olduğu veya görebileceği muameleden daha az lehte muamele görmesidir. Örneğin kadın cinsiyet grubu mensubunun erkek grubu mensubuna kıyasla daha az lehte muamele görmesi vb. fiiller.

b. Dolaylı ayrımcılık Görünüşte nötr olan bir hüküm, ölçüt veya uygulamanın sözkonusu hüküm, ölçüt veya uygulamanın meşru bir amaçla objektif olarak haklı olduğunun ve bu amacı gerçekleştirecek araçların elverişli ve gerekli olduğunun gösterildiği haller hariç, bir gruptan kişileri diğer gruptan kişilerle karşılaştırıldığında belli bir dezavantaja sokabileceği durumlardır.

Misilleme: Cinsel veya duygusal amaçlı gayret ve teklifleri reddetmesi ya da tacize uğradığını düşünerek, ayrımcılığa itiraz ettiği veya şikâyet etme yoluna gitmek istemesi/gitmesi nedeniyle, örtülü olarak veya açıkça kişinin iş veya eğitim yaşamının intikam amacıyla zorlaştırılması veya dedikodu üretilmesi gibi durumlar olarak değerlendirilir.

MADDE 5 - Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Kurulu ve Görevleri

Üniversite bazında Rektörlük tarafından Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Kurulu oluşturulur.

a) Bu kurul, biri (1) Kurul Koordinatörü olmak üzere toplam beş üyeden oluşur. Üyelerin ikisi (2) Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezinden olmak üzere diğer üyeler Merkezin önerisiyle Rektör tarafından atanır.

b) Daimi kurul üyelerinden en az ikisi (2) toplumsal cinsiyet alanında çalışmaları olan, bu konuda duyarlı ve birikimli olan veya aktif faaliyetlerde bulunan akademik personel arasından atanır. Bir (1) idari personel ise, kurulun önerisiyle Rektör tarafından atanır. Kurulda kadın üye sayısı erkek üye sayısından az olamaz.

c) Kurul üyelerinin görev süresi üç (3) yıldır. Bilgi birikiminin korunması ve devamlılığın sağlanması açısından görev süresi dolan üyelerden ikisi (2) göreve yeni dönemde de devam eder. Gerekliğinde Hukuk Müşavirliği ve Psikolojik Destek Biriminden uzman desteği alınır.

d) Şikayetçinin isteği doğrultusunda veya kurul tarafından gerekli görüldüğü durumlarda sendikadan, öğrenci temsilciliklerinden veya toplumsal cinsiyet alanında faaliyet gösteren öğrenci kulüplerinden bir temsilci, özgül vaka için geçici üye olarak Kurul'da görevlendirilir.

e) Kurul, Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği ile

Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin ilgili maddeleri doğrultusunda şikayeti değerlendirerek bir rapor hazırlar ve gerektiği hallerde disiplin soruşturması açılması için ilgili kurullara sevkeder.

f) Kurul, başvuru ile ilgili acil idari tedbirleri almak için Üniversitenin yetkili mercileri ile işbirliği yapar.

g) Kurul, Üniversitede cinsel tacize ve cinsel saldırıya karşı farkındalık ve duyarlılık kazanılması için eğitim, tanıtım ve benzeri çalışmalarını düzenler ve yayınlar yapar.

h) Kurul, cinsel taciz ve cinsel saldırı iddialarıyla ilgili bir suçun işlenip işlenmediğini saptamakla görevli olmayıp, uygun görünen olaylar Üniversitenin yetkili mercilerine bildirilir.

MADDE 6 - Başvurulabilecek Merciler

Yönerge uyarınca cinsel taciz ve ayrımcılığa uğradığını düşünen veya tanık olan kişiler aşağıdaki mercilere şahsen ya da yazılı/mail yoluyla başvuruda bulunabilirler.

a) Bilim, Mühendislik ve Teknolojide Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi,

b) Cinsel Taciz ve Ayrımcılığı Önleme Kurulu,

Yukarıda belirtilen merciler dışında başka birimlere başvuru yapılması halinde bu birimler kendilerine gelen başvuruları Kurul'a iletirler.

MADDE 7 - Değerlendirme Sürecine İlişkin İlkeler

a) Kurul şikayetleri değerlendirirken, ön inceleme aşamasından soruşturma bitene kadar ki tüm süreçte olayı, başvuru sahibini ve şikayet edilen kişileri gizli tutmakla yükümlüdür. Olaydan haberdar olan yöneticiler de aynı ilkeye uyarlar. Bu ilkenin ihlali durumunda, Etik Kurul ilgili kişileri uyarır.

b) Tüm başvurular aktif ve hızlı bir biçimde değerlendirilir. Hiçbir başvuru sonuçsuz bırakılamaz.

c) Şikayette bulunmuş kişilere karşı oluşabilecek misilleme hareketlerine karşı idari tedbirler alınması amacıyla yetkili mercilere gerekli bildirim yapılır.

MADDE 8 - Yürürlük

Bu yönerge ve ekindeki cinsel taciz, cinsel saldırı ve cinsel istismara ilişkin disiplin soruşturmalarında uygulanacak esaslar, Üniversite Senatosu'nda kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 9 -Yürütme

Bu yönerge hükümleri ve ekindeki cinsel taciz, cinsel saldırı ve cinsel istismara ilişkin disiplin soruşturmalarında uygulanacak esasları İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü yürütür.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ CİNSEL TACİZ, CİNSEL SALDIRI ve CİNSEL İSTİSMARA İLİŞKİN DİSİPLİN SORUŞTIRMALARINDA UYGULANACAK ESASLAR

Madde 1 - Amaç, Kapsam ve Dayanak

Bu esaslar, Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 12'nci maddesi çerçevesinde ilgili yönetmelikte sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerle nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemler olarak "cinsel taciz, cinsel saldırı ve cinsel istismar" fiillerini ve bu tür soruşturmalarda uygulanacak esasları belirler.

Bu metin, İTÜ bünyesinde yürütülecek cinsel taciz ve cinsel saldırıya ilişkin tüm disiplin soruşturmalarında yeknesak ve objektif bir uygulamanın sağlanması ve öngörülebilir bir yasal çerçevenin çizilmesi suretiyle soruşturma komisyonu üyelerine yol gösterici olması için hazırlanmış olup, soruşturma ile yetkilendirilen mercilerin somut olayın özelliklerine, fiilin niteliğine ve ağırlığına göre Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği esas alınarak değerlendirme yapma yetkileri saklıdır.

Öğrencilerin taciz, cinsel saldırı ve cinsel istismara ilişkin fiilleri söz konusu olduğunda yürütülecek soruşturmalarda Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği uygulanır.

Madde 2 - Tanımlar

Cinsel Taciz: Rızaya dayalı olmayan, kişiyle vücut teması bulunmadan yapılan ve cinsel içerikli veya amaçlı her tür söz, tavır veya davranış biçimlerini içerir.

Cinsel taciz, taciz niteliğindeki hareketlerin niteliğine ve ağırlığına göre; basit taciz, süregelen basit taciz ve ağır taciz olmak üzere üçe ayrılır. Bu listede sınırlı olmakla birlikte, aşağıdaki örnekler belirtilen cinsel taciz türlerini oluşturabilir:

a. Basit taciz: Tehdit, şantaj ya da hakaret unsuru taşımayan, cinsel amaçlı rahatsız edici hareketler. Örneğin, laf atmak, cinsel içerikli şaka yapmak ve iltifatlarda bulunmak ya da argo sözcükler kullanmak, pornografik materyal ile rahatsız etmek, kişinin cinsel yaşamıyla ilgili sorular sormak vb. fiiller. Cinsel yönelime dayalı taciz de basit taciz kapsamında değerlendirilir.

b. Süregelen basit taciz: Basit tacizin, uyarılara rağmen birden fazla tekrarlanmasıdır.

c. Ağır Taciz: Tehdit, şantaj ya da hakaret ve benzeri fiillerle ortaya çıkan cinsel nitelikli davranışlar veya rızası olmayan bir kişinin üçüncü bir kişiyle cinsel nitelikli eylemlerde bulunmasına neden olmaya yönelik hareketlerdir. Örneğin, cinsel içerikli teklife uymadığı durumlarda kişinin öğrencilik, akademik ya da iş hayatıyla ilgili bedeller ödeyeceğini, uyduğu takdirde ise hak etmediği kazançlar sağlanacağını açık olarak söylemek veya ima yoluyla belirtmek vb. fiiller.

Cinsel Saldırı: Rızaya dayalı olmayan cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesidir. Cinsel saldırı iki biçimde ortaya çıkabilir:

a. Cinsel birleşme olmadan kişinin vücut dokunulmazlığının ihlali şeklinde gerçekleşir. Bu tür cinsel saldırı örnekleri arasında; durumun özelliklerine göre sarılmak, ellemek, dokunmak sayılabilir.

b. Kişinin vücut dokunulmazlığının vücuda cinsel organ veya sair bir cisim sokulmasıyla ihlal edilmesi söz konusudur.

Cinsel İstismar: 18 yaşından küçüklere karşı gerçekleştirilen cinsel saldırı ve cinsel taciz eylemleridir.

Madde 3 - Disiplin Suçu ve Cezaları

Bu esaslar uyarınca;

- a)** Basit taciz halinde kınama cezası,
- b)** Süregelen basit taciz halinde ayluktan kesme cezası,
- c)** Ağır taciz halinde kademe ilerlemesinin durdurulması cezası,
- d)** Cinsel saldırı veya cinsel istismar halinde kamu görevinden çıkarma cezası verilir.

Ayrımcılık fiilinin işlenmesi halinde, disiplin soruşturması ile yetkilendirilen mercilerin, fiilin ağırlığına, niteliğine ve somut olayın özelliklerine göre söz konusu fiile karşılık gelen disiplin cezasını takdir etmeleri esastır.

Madde 4 - Tedbir kararı

Cinsel taciz, saldırı veya istismar süreklilik arz ediyorsa Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliğinin 26'ncı maddesi gereği tedbir kararı alınabilir.

Madde 5 - Tekerrür

Cinsel taciz, cinsel saldırı ve cinsel istismar nedeniyle verilen disiplin cezasının Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliğinin 15. maddesi uyarınca özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrürü halinde bir üst cezanın verileceği soruşturma esnasında açıkça faile ve mağdura bildirilir ve disiplin cezasına ilişkin kararda yer alır.

www.itu.edu.tr